PRATIK DERS

Mënyra kushtore dhe mënyra habitore

Ders kategorisi: Mësime të gjuhës shqipe

> Dy mënyra të veçanta të shqipes: kushtorja për veprime të varura nga një kusht dhe habitorja për çudi a informacion të padëshmuar.

Mënyra kushtore dhe mënyra habitore

Përveç dëftores dhe lidhores, shqipja ka edhe dy mënyra që shprehin qëndrime të veçanta të folësit: **kushtoren**, për veprime që varen nga një kusht, dhe **habitoren**, një mënyrë e rrallë në gjuhët europiane, që shpreh çudi ose informacion të marrë prej të tjerëve.

Mënyra kushtore

Kushtorja ndërtohet me pjesëzën **do** + lidhore. Ajo ka dy kohë: të tashmen dhe të kryerën.

Koha	Forma	Përdorimi	Shembull
E tashme	do të punoja	veprim i mundshëm por i parealizuar tani	*Sikur të kisha kohë, **do të punoja** më shumë.*
E kryer	do të kisha punuar	veprim i parealizuar në të shkuarën	*Sikur ta dija, **do të kisha ardhur**.*

Veta	E tashme	E kryer
unë	do të punoja	do të kisha punuar
ti	do të punoje	do të kishe punuar
ai / ajo	do të punonte	do të kishte punuar
ne	do të punonim	do të kishim punuar
ju	do të punonit	do të kishit punuar
ata / ato	do të punonin	do të kishin punuar

Kujdes: mos e ngatërro kushtoren e tashme me të ardhmen. *Do të punoj* është e ardhme e dëftores; *do të punoja* është kushtore.

Përdorime të tjera të kushtores

- **Kërkesë e sjellshme:** ***Do të doja*** *një kafe, ju lutem.*
- **Këshillë e butë:** *Në vendin tënd,* ***do të flisja*** *me drejtorin.*
- **Supozim:** *Kush* ***do të kishte*** *menduar një gjë të tillë?*

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

Mënyra habitore

Habitorja shpreh **çudi**, **habi** ose një informacion që folësi nuk e ka dëshmuar vetë, por e ka dëgjuar. Ajo formohet nga pjesorja e shkurtuar e bashkuar me foljen *kam*.

Koha	Forma	Shembull
E tashme	punuakam	*Ai **punuaka** edhe të dielave!*
E pakryer	punuakësha	*Paskësha gabuar që në fillim.*
E kryer	paskam punuar	*Ti **paske punuar** gjithë natën!*
Më se e kryer	pakësha punuar	*Askush nuk e dinte se ai **paskësh punuar** atje.*

Veta	punoj – habitore e tashme	jam – habitore e tashme
unë	punuakam	qenkam
ti	punuake	qenke
ai / ajo	punuaka	qenka
ne	punuakemi	qenkemi
ju	punuakeni	qenkeni
ata / ato	punuakan	qenkan

Fjalët sinjalizuese

Kushtorja: sikur, po të, në vendin tënd, do të doja, ndryshe.

Habitorja: vetëm shih!, paska!, qenka!, ç'thua!, sa duket, me sa dëgjova, thonë se.

Gabimet e zakonshme

Gabim	Saktë	Pse
Sikur të kisha kohë, do të punoj.	**... do të punoja.**	pasoja e një kushti të parealizuar kërkon kushtoren
do punoja	**do të punoja**	pjesëza *të* nuk hiqet
Ai qenka i lodhur për një fakt të njohur	**Ai është i lodhur.**	habitorja shpreh çudi ose dëgjim, jo fakt të dëshmuar
Sikur ta dija, do të vija. për të shkuarën	**Sikur ta kisha ditur, do të kisha ardhur.**	kushti i parealizuar në të shkuarën

Provo vetë

1. Sikur të kisha para, ___ (udhëtoj) nëpër botë. *(do të udhëtoja)*
2. Sikur ta kisha ditur, ___ (them). *(do të të kisha thënë)*
3. Ti ___ (punoj) gjithë natën! — habitore. *(paske punuar)*

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

4. ___ (dua) një gotë ujë, ju lutem. *(Do të doja)*

Burime dhe referenca

- *Gramatika e gjuhës shqipe I – Morfologjia*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Gramatika e gjuhës shqipe II – Sintaksa*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2002.
- *Drejtshkrimi i gjuhës shqipe*, Instituti i Gjuhësisë dhe i Letërsisë, Tiranë, 1973.
- *Fjalori i gjuhës shqipe*, Akademia e Shkencave e Shqipërisë, Tiranë, 2006.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.